

ÚTLENDINGAR Í FØROYUM



Hetta ber heilt einfalt ikki til

Gongst sum ætlað, verður tað longu næsta ár, at føroyingar yvirtaka útlendingaøkið frá dønum, sigur Poul Michelsen

Áki Bertholdsen

– Hetta er er heilt einfalt ikki rætt, og soleiðis kann tað heldur ikki halda fram.

Tað staðfesti Poul Michelsen, landsstýrismaður í útlendingamálum, á ráðstevnu, sum teir báðir føroysku fólkatingsmenninir, Magni Arge og Sjørður Skaale, skipaðu fyri seinnapartin friggjadagin um at yvirtaka útlendingamál á føroyskar hendur.

– Tað er avgerandi fyri sjálvsavgerðarrættin hjá eini tjóð, at fólkið sjálvt kann avgera, hvør skal hava loyvi at uppihalda sær í landinum.

Men tað sleppa føroyingar ikki, soleiðis sum stóðan er nú.

– Nú eru tað danskir myndugleikar, sum avgera,

um ein útlendingur, sum er giftur við einum føroyingi, kann sleppa at búgva í Føroyum. Tað eru eisini danskir myndugleikar sum avgera um HB kann fáa ein útlendskan spælara, ella um Bakkafrøst kann sleppa at seta ein útlending í starv.

Føroyingar hava nevniliga ongan avgerðarrætt á økinum, og tí skulu føroyingar yvirtaka útlendingaøkið, staðfestir landsstýrismaðurin.

Hann vísir á, at landsstýrið hevur tikið samráðingar upp við ES og danskar myndugleikar um at yvirtaka útlendingaøkið, og Poul Michelsen vónar, at næsta ár er klárt at leggja uppskot fyri Løgtingið um at yvirtaka málsoekið.

Tað verður betri

Men Poul Michelsen ásanar eisini, at tað er neyðugt at hava eina greiða integratiónsætlan klára til teir útlendingar, sum koma higar.

– Bara soleiðis verða tey ein ágóði, og eitt tilfeingi, sum ger okkara land meiri fjølbroytt, meiri tolsamt og meiri litríkt, sigur landsstýrismaðurin.

– Og vit eru í teirri hepnu stóðu, at vit kunnu læra av teimum mistøkum, onnur hava gjørt, sigur hann.

Hann sigur, at hetta er eitt arbeiðið, Útlendingastovan skal standa fyri, og 600.000 krónur eru settar av til endamálið. Hann sigur, at tað er eitt arbeiðið sum eigur at verða gjørt, sama um økið verður yvirtikið, ella ikki.

Poul Michelsen er eisini sannførdur um, at føroyingar fara at klára at umsita útlendingamálini á fullgóðan hátt.

– Eg eri í øllum førum sannførdur um, at tann skipan vit fáa, tá ið málsoekið verður føroyskt, verður betri enn skipanin í dag, tí hon er alt annað enn nøktandi, sigur Poul Michelsen.

Hann vísir á, at í dag eru føroyskir myndugleikar bara hoyringspartur og hjálpa danskum myndugleikum at upplýsa málini, áðrenn avgerðir verða tiknar.

– Men hetta er bara í summum førum og tað eru dømi um, at týðandi avgerðir verða tiknar um útlendingum í føroyskum samanhangi, sum føroyskir

myndugleikar als ikki vita um, fyrr enn avgerðin er tikin.

Tað eru eisini fleiri dømi um fólk frá Sea Shepherd, sum fáa loyvi frá danskum myndugleikum at koma til Føroya sum ferðafólk, hóast tað er greitt, at talan er um arbeiði, og hóast tað er greitt, at tey koma til Føroya við tí endamáli at bróta landsins lógir.

– Og so eru tað fleiri dømi um arbeiðspláss, ítróttarfeløg og fleiri, sum vilja gera sáttmálar við útlendsk starvsfólk ella ítróttarfólk, men sum ikki fáa hetta at bera til orsakað av tvørrandi reglum og mannagongdum.

– Vit skylda okkum sjávtum og teimum borgarum sum koma til land okkara,

at viðgera hesi mál við stóði í okkara egna tørvi, okkara egnu skipanum og okkara egnu mentan, sigur Poul Michelsen.

Hann sigur, at tað verður eisini neyðugt at hava eina tilbúgving til reiðar í sambandi við flóttafólk.

Men tað er eisini ein spurningur um politiska viljan til at taka flóttafólk til Føroyar, eins og Ísland hevur gjørt.

– Hetta verður helst ein spurningur, sum verður tikin upp aftur, tá málsoeki er yvirtikið og á føroyskum hondum.

– Vit mugu taka stóðu til, hvussu vit vilja skipa okkum í sambandi við flóttafólk, sama um málsoekið verður yvirtikið ella ikki.

TØRV Á TILFLYTTARUM

umboði fyri hvørjum at endurskoða lógarverkið á útlendingaøkinum.

Og í hesum sambandi legði hon dent á, at myndugleikarnir noyðast at lurta eftir øllum sjónarmiðjum, bæði frá teimum, sum vilja hava fleiri tilflyttarar til Íslands og teimum, sum ræðast tilflyttarar.

– Mírar royndir eru at tað er ómetaliga týðningarmikið at tey ivamál, fólk hava verða tikin í álvara og viðgjörd. Gera vit ikki tað, halda fólk bara fram at vera bangin.

Hon heldur eisini, at tá ið flóttafólk og tilflyttarar

koma til landið, er tað sera týðningarmikið, at samansjóða tey í samfelagið beinavegin, heldur enn at lata tey ganga arbeiðsleys í mánadøir.

– At bjóða nøkrum til landið, uttan at viðkomandi fær høvi at geva samfelagnum nakað aftur, er ómenniskjansligt og manninkandi, heldur ráðgevarin í íslenska innlendismálaráðnum.

– Men fara vit hinvegin við flóttafólki sum vit fara við okkara systkinabørnum, fer samansjóðingin at eydnast.

Hon heldur, at fáa flóttafólk tak yvir høvdið og arbeiðið, so gongur tað.

– Vit hava ongar trupulleikar, í hvussu so er ikki enn, tí hjá okkum hevur tað eydnast væl at fáa flóttafólk til landið, og somuleiðis hevur samansjóðingin verið væl eydnað, sigur hon.

– Vit hava søguliga prógv, at tað ber væl til at taka ímóti flóttafólki, uttan at tað elvir til trupulleikar, sigur.

Hundrað um árið

Íris Björg Kristjánsdóttir sigur, at íslendingar hava tikið ímóti flóttafólki í nógv ár, og

eitt nú bjóðaðu tey í Ísafirði 30 flóttafólkum úr gamla Jugoslavia til bygdina.

Annars hava íslendingar tikið ímóti 30–60 flóttafólki um um árið øll hesi árini, uttan í ringastu kreppuárunum, tá ið talið fall niður í næstan onki.

– Eg haldi, at Ísland kann lættliga tak ímóti upp ímóti hundrað flóttafólki um árið, uttan nakrar sum helst trupulleikar, sigur Íris Björg Kristjánsdóttir.

Íslendingar hava lagt serligan dent á at taka ímóti, stórum kvinnum við børnum.

Hon sigur, at tað hevur riggað væl og tær sosialu skipanirnar eru góðar, men hesa seinastu tíðina hava íslendingar heldur bjóðað heilum húskjum til landið.

Hon setti eisini flóttafólkasurningin inn í ein samhang.

Bara í Íslandi tóku vit ímóti einari millión ferðafólki í fjør, og tað er sama tal, sum alt Evropa hevur tikið ímóti av flóttafólki tilsamans sigur hon.

Men hon vísir samstundis á, at bæði Ísland og Føroyar eru fámentar tjóðir við avmarkaðari, umsitingarlígar

orku og tí vónar hon, at bæði londini kunnu samsstarva um flóttafólk.

Hon sær fyri sær, at tað kundi borið til, at Føroyar og Ísland høvdu felags umboðan í flóttafólkamálum móttvegis evropiskum myndugleikum, eins og londini bæði kundu samstarva um at viðgera umsóknir, um at undirvísa tulkum og londini kundu eisini samstarva um integratión.